

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/56/2016
Identifikačné číslo spisu: 4213010058
Dátum vydania rozhodnutia: 20.09.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:4213010058.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 20. septembra 2016 v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martina Piovarsyho a JUDr. Štefana Harabína v trestnej veci proti obvinenému H. E. pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods.1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h/ Tr. zák. o dovolaní obvineného proti Krajskému súdu v Nitre, zo dňa 13. apríla 2016, sp. zn. 2To/19/2016 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného H. E. s a o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Komárno zo dňa 18. januára 2016, sp. zn. 1T/19/2013 bol obvinený H. E. uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že dňa 28. apríla 2011 v čase okolo 19.15 hod. počas toho, ako nákladným motorovým vozidlom zn. Peugeot Boxer 2,2 HDI EČ: X. vychádzal z účelovej pozemnej komunikácie medzi obcami Nesvady a Nové Zámky na cestu III. triedy č. 06419, tak napriek tomu, že vchádzal na cestu vedúcu k obci Nesvady, označenú ako „úsek častých dopravných nehôd" a nemal riadny rozhľad na ľavú stranu cesty, ktorá bola lemovaná zeleňou rôznej výšky a tvaru a napriek tomu, že s ním bola jeho manželka, tak pre možnosť bezpečného výjazdu na cestu, túto nepoužil ako náležité poučenú osobu a vyšiel na cestu s úmyslom odbočiť doľava bez toho, aby registroval zľava prichádzajúceho motocyklistu W. U., nar. XX.X.XXXX, čím závažným spôsobom porušil pravidlá cestnej premávky v zmysle § 21 odsek 1, odsek 2, § 137 odsek 2 písmeno i/ zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 144/2010 Z. z. (účinnom do 30. 4.2011) v dôsledku čoho W. U. narazil do ľavej bočnej strany jeho vozidla, pričom utrpel zranenia nezlúčiteľné so životom a na mieste nehody zomrel.

Za to mu bol týmto súdom podľa § 149 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. zistiac poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. j/ Tr. zák. a podľa § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e/ Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní desať mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a § 50 ods. 1 Tr. zák. na skúšobnú dobu v trvaní jedného roka.

Súčasne bol obvinenému podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. uložený trest zákazu činnosti riadenia motorových vozidiel akéhokoľvek druhu v trvaní dvoch rokov.

Uznesením z 13. apríla 2016, sp. zn. 2To/19/2016 Krajský súd v Nitre podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného zamietol.

Obvinený H. E. prostredníctvom obhajcu podal proti uzneseniu krajského súdu dovolanie, uplatniac dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., teda s odôvodnením, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V odôvodnení dovolania obvinený vyjadril názor, že v priebehu trestného konania sa od začiatku neúspešne domáhal vykonania rekonštrukcie dopravnej nehody, vo veci boli vyhotovené dva znalecké posudky, ktoré však boli rozporné. Bolo preto nariadené kontrolné znalecké dokazovanie Ústavom súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline. Podľa znaleckého posudku ústavu nemohol byť ustálený jednoznačný záver o tom, ako v skutočnosti k dopravnej nehode došlo a ktorý z jej účastníkov ju zaviniť, a to ani stanoviť rýchlosť rozjazdu vozidla zn. Peugeot a ani okamih a spôsob reakcie motocyklistu. Podľa záverov tohto znaleckého posudku, vzhľadom na nedostatok spoľahlivých údajov mohla nehoda prebiehať dvoma variantmi. V danej súvislosti dovolateľ poukázal na konkrétne závery a odpovede na jednotlivé otázky riešené znaleckým ústavom.

V ďalšej časti dovolania obvinený dôvodil, že v priebehu konania nebol produkovaný žiaden dôkaz, preukazujúci, že by počas rozjazdu nesledoval situáciu zo smeru jazdy motocyklistu. V tomto smere poukázal na zápisnicu o vyšetrovacom pokuse z 12. júla 2012, ktorý preukazuje, že dopravnú situáciu sledoval a podľa znaleckých záverov mohol vykonať výjazd na hlavnú cestu bez toho, aby si zabezpečil náležite poučenú osobu.

Orgány činné v trestnom konaní nezabezpečili dôkazy tak, aby bolo možné spoľahlivo ustáliť skutkový stav veci, pričom následky tohto stavu nemôže znášať on ako obvinený. Dokazovaním nebolo nepochybne preukázané, že dopravnú nehodu zaviniť práve on, ale naopak bolo preukázané, že na jeho strane neboli zistené žiadne nedostatky či už technické alebo osobné - požitie alkoholu alebo omamných látok, na rozdiel od vodiča motocykla u ktorého súdna pitva prítomnosť takýchto látok ako aj zlý technický stav vozidla zistila. Vodič motocykla jazdil rýchlejšie ako bola povolená rýchlosť na danom úseku cesty a nerešpektoval výstražnú tabuľu upozorňujúcu na úsek častých dopravných nehôd a aj v minulosti zaviniť dopravnú nehodu. Na druhej strane on sám s výjazdom zo záhrady má dlhoročné skúsenosti, vždy je veľmi opatrný. Zo zavinenia predmetnej dopravnej nehody sa necíti byť vinný a preto má za to, že súd mal rozhodnúť v zmysle zásady „in dubio pro reo“. Obvinený v závere dovolania vyjadril názor, že súdy nesprávne vyhodnotili závery znaleckého dokazovania a nerešpektovali zákonné ustanovenie § 2 ods. 4 Tr. por., z ktorého uvedená zásada „v pochybnostiach v prospech obžalovaného“ vyplýva.

Na základe uvedených dôvodov obvinený navrhol aby Najvyšší súd Slovenskej republiky „preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutých rozhodnutí a rozhodol v súlade s ustanoveniami § 386 a § 388 Trestného poriadku“.

Okresná prokurátorka Okresnej prokuratúry Komárno vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedla, že napadnuté rozhodnutie považuje za správne, založené na zákonných dôkazoch. Rovnako aj právne posúdenie skutku považuje za správne.

Preto navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného odmietol.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predovšetkým skúmal či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k

nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím rozsudok Krajského súdu v Nitre ako odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o odvolaní obvineného podaného proti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bol obvinený uznaný vinným a bol mu uložený trest. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie bolo podané obvineným prostredníctvom obhajcu, bolo preto podané osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por. a § 373 Tr. por. K podaniu dovolaní došlo na Okresnom súde Komárno, t. j. v mieste podľa § 370 Tr. por.

V dovolaní musí byť ďalej uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napadané, tak aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozhodnutie napáda a aké chyby sa vytykajú rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo. Obvinený poukázal na dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., teda, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinený H. E. v odôvodnení dovolania v podstate namieta spôsob hodnotenia niektorých dôkazov, najmä záverov znaleckých posudkov z odboru cestnej dopravy, odvetvia nehody v cestnej doprave, pričom vykonal vlastné ich hodnotenie a na základe toho konštatoval pochybnosti o jeho zavinení predmetnej dopravnej nehody. Na tomto základe vyvodil záver, že sudy mali prihliadnúť na zásadu „in dubio pro reo“ V dovolaní namieta tiež nevykonanie rekonštrukcie dopravnej nehody, resp. že neboli zabezpečené všetky potrebné údaje bezprostredne po nehode.

Z námietok uplatnených v dovolaní teda vyplýva, že obvinený namieta predovšetkým zistený skutkový stav a spôsob, akým sudy prvého a druhého stupňa v napadnutom konaní vyhodnotili vykonané dôkazy v jeho neprospech.

Najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávnych chýb, taxatívne uvedených ako dovolacie dôvody v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. n/ Trestného poriadku. Mimoriadny opravný prostriedok - dovolanie - neslúži k revízii skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa. Správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže posudzovať, pretože nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Námietka nesprávnosti skutkových zistení, námietka proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne nesúhlas s tým, ako súd hodnotil vykonané dôkazy, nemôže zakladať žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých, vo veci vykonaných dôkazov, dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Tr. por., podľa ktorej orgány postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.

Je teda výlučne na úvahe súdu, ktoré dôkazy vykoná a tieto následne vyhodnotí podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstarali orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Nevykonanie dokazovania v rozsahu predpokladanom obvineným a hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nie je možné subsumovať pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ale ide o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy hodnotené (zistený skutkový stav) v jeho prospech.

Dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia: správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa. V trestnej veci obvineného H. E. to teda znamená, že pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený spáchal skutok tak, ako je uvedené v rozsudku krajského súdu. Tieto skutkové okolnosti obsiahnuté v popise skutku potom poskytujú spoľahlivý podklad pre naplnenie všetkých zákonných znakov prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/, Tr. zák. zo spáchania ktorého bol obvinený uznaný vinným.

V súvislosti s námietkou obvineného, že súdy neaplikovali základnú zásadu trestného konania (v pochybnostiach v prospech obvineného), najvyšší súd poznamenáva, že použitie zásady „in dubio pro reo“, ktorá vyplýva z ustanovenia § 2 ods. 4 Tr. por., prichádza do úvahy len vtedy ak pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, a to v rozsahu nevyhnutnom na objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúce spravodlivé rozhodnutie. Táto zásada sa týka iba skutkových zistení, čo však nemôže byť, s poukazom na vyššie uvedené, predmetom skúmania dovolacieho súdu.

Z uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného H. E., nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr. por. jeho dovolanie na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.